

עת"א 44867/06/22 - רוני רחמים גלפנד נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 44867-06-22 גלפנד(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כבוד השופט דרור ארד-אילון
עותרים רוני רחמים גלפנד (אסיר)
נגד
משיבים 1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל
בשם העותר: עו"ד אביטל מוזס חיים
בשם המשיב: עו"ד גלעד ארליך

פסק דין

בעתירה מבקש העותר להורות על שילובו בסבב חופשות ועל הוצאתו לחופשה ראשונה. ביום 27.7.22 התקיים דיון, והגיעה העת להכריע.

1. העותר נושא בעונש מאסר עולם שנקצב ל-35 שנים בגין רצח אשתו, וזאת החל משנת 2000, כאשר מועד שחרורו המלא הוא ביום 12.12.35.

2. ביום 27.4.22, החליטה ועדת אסירי עולם, שלא להמליץ על הוצאתו של העותר לחופשות בשלב זה, וזאת, בין היתר, על יסוד החלטת ועדת אלמ"ב מיום 7.3.22, אשר בניגוד להמלצותיה בעבר בדבר הוצאת העותר לחופשה (שלא אומצו), במועד זה לא המליצה על הוצאת העותר לחופשות. העתירה ממוקדת בהחלטת נציבת שירות בתי הסוהר, בהחלטת ועדת אסירי עולם ובהמלצת ועדת אלמ"ב, כפי שיובהר בהמשך.

3. סעיף 36(א) לפקודת בתי הסוהר קובע כי **"השר רשאי, על פי בקשת אסיר, או על פי המלצת נציב, לתת לאסיר, בתנאים שייראו לשר, חופשה מיוחדת שלא תעלה על תשעים ושש שעות..."**. מכוח האצלת סמכותו של השר, ההחלטה בעניין יציאה לחופשות מוסדרת בפקודת נציבות מס' 04.40.00 (מעודכנת ליום 2.4.20) (להלן: פקודת חופשות). באשר לאסירי עולם, נקבע בסעיף בפרק ב', סעיף ו'(2) לפקודת חופשות. ההסדר בעניין זה מפורט בסעיף ל"א לפקודה, בו נקבע סדר הטיפול בבקשת חופשה שהגיש איסור עולם שעונשו נקצב. ראשית יש לקבל את המלצת "הועדה הממליצה על חופשה ראשונה" (כמובנה בסעיף י"ט לפקודה), וכן את **"התייחסות מטעם מפקד המחוז, דו"ח אבחון פסיכולוגי שנערך לאסיר לפי הצורך, חו"ד מב"ן במקרים המתאימים וכן חו"ד אלמ"ב או הוועדה לגילוי עריות במקרים המתאימים..."**. לאחר מכן מתקיים דיון בועדת אסירי עולם. על פי סעיף ל"א(4), הועדה נדרשת לשקול **"בין היתר, את כל אלה: התנהגות האסיר בבית הסוהר, מספר מאסרי עולם שעליו לרצות, מידת הסכנה הנשקפת לציבור מן האסיר במהלך החופשה, הסיכוי שהאסיר לא יתייצב לריצוי יתרת מאסרו בתום החופשה, נימוקיה של וועדת השחרורים המיוחדת לעניין החלטתה לקצוב את עונשו ונימוקי ההמלצה שהובאה בפני נשיא**

המדינה בענין זה, וכן את מכלול חוות הדעת שהובאו בפניה על פי פקודה זו." החלטת הועדה מובאת בפני הנציבה, אשר הסמכות להחליט על יציאה בחופשה היא, כאמור, בידה. (רע"ב 1017/13 גבריא לוב נ' שרות בתי הסוהר (2013); רע"ב 949/12 חסאן נ' מדינת ישראל (2012); רע"ב 3249/09 מדינת ישראל נ' הראל הרשטיק (2009)).

4. החלטת הנציבה נשענה על ההחלטות המקצועיות שעמדו בפניה, אשר בעצמן נשענו על המלצת ועדת אלמ"ב, אשר ביחס אליה מפנה העותר את טענותיו, והיא שעומדת במרכז הדיון.

המידע אודות העותר לאורך השנים

5. בשנים הראשונות למאסרו הצטבר לגבי העותר חומר מודיעיני שלילי, שעיקרו התבטאויות חריפות וכוונות שליליות, במשך תקופה עד לשנת 2006 הוא הוגדר 'סג"ב', והרושם המקצועי היה שלא ניתן לשלול מצבים של עוינות אקוטית ותוקפנות. כך עד שנת 2015 התרשמה ועדת אלמ"ב שדנה בעניינו מדי שנה, שעולה מן העותר "מסוכנות גבוהה", ולא היו לוועדה המלצות בעניינו.

6. אולם במהלך השנים, וביתר שאת משנת 2015, חל שינוי משמעותי לחיוב באורחותיו של העותר, כפי שמתבטא מחוות הדעת השונות שהציגו גורמי הטיפול.

7. ביום 20.10.2015 נערך בעניינו דיון מספר 13 בועדת אלמ"ב, אשר מצאה ש"מאז הדיון הקודם בעניינו, ממשיך האסיר לשהות באגף סל"ע בבית סוהר אילון ... עובד במפעל היצרני באופן חיובי והתנהגותו חיובית. ... השתתף במספר קורסים, קבוצות חינוכיות ופעילויות חינוכיות נוספות. האסיר זוכה לביקורים של חברה וביקורים בודדים מצד בנו. לדבריו מצוי בקשר עם ארבעת ילדיו ... בקשר קבוע עם אמו, ובמהלך המאסר אף יצא למספר ביקורי בית אצלה. ... בשנת 2011 סיים קבוצת טיפולית ראשונה בתחום האלימות האינטימית, וההתרשמות הייתה שנתרם מהקבוצה באופן מותאם לשלב בו היה מצוי. בהמשך שולב בטיפול פרטני אשר נמשך כ-16 חודשים... האסיר הגביר לקיחת האחריות תוך צמצום השלכת האחריות על קרבן הרצח..."

הועדה הוסיפה וציטטה מאבחון פסיכולוגי שנערך לעותר בין הטיפולים, אשר מצא ש"בהיעדר סביבה מכילה וברורה קיים פוטנציאל להתנהגות לא מותאמת ואף תוקפנית בחלוף הזמן...".

בשנת 2015 (לאחר האבחון) השתתף העותר בקבוצה מתקדמת בנושא האלימות האינטימית, גילה מוטיבציה ונתרם מההליך הקבוצתי. לאחריה, באוגוסט 2015, נערך לעותר אבחון פסיכולוגי נוסף, שבו נקבע כי "כל הסולמות הונמכו, ניכרת היתה התמתנות משמעותית לעומת האבחון הקודם, יכולת הוויסות שלו עלתה ונטייתו להיות נסער ירדה." באבחון, "מסוכנותו הוערכה כנמוכה", והמאבחן התרשם כי המשך השתתפות בטיפול עשוי להוביל להפחתה נוספת במסוכנות העולה מהעותר.

בסיכום חוות הדעת של ועדת אלמ"ב נכתב: "נוכח האמור לעיל לא תתנגד הועדה להוצאתו לחופשות בתנאים מגבילים".

8. על אף המלצת ועדת אלמ"ב, המשיב לא אישר לעותר לצאת לחופשות. העותר המשיך והתמיד בהליכים טיפוליים. ביום 22.1.2018, שבה ועדת אלמ"ב לדון בעניינו, בפעם ה-14. בחוות דעתה נכתב שמאז הדיון הקודם בועדה (כאמור ב-20.10.2015), בדצמבר 2016, האסיר השתלב במחלקת קשת לטיפול ייעודי באלמ"ב. הוא מועסק בפעילות יצרנית ולומד יום בשבוע. עומד בתנאי המחלקה ולוקח חלק פעיל בקבוצות השונות. העותר תיאר קשר קבוע עם ילדיו שאף מבקרים אותו. בועדה תיארה אבחון פסיכולוגי נוסף שנערך

לעותר בדצמבר 2017. באבחון תוארה "תנודתיות רגשית גבוהה", כאשר בצד "נטיה אימפולסיבית ואגרסיבית, על פי רוב מציג התנהגות יציבה, אך תחת לחץ עלול לאבד שליטה, לנהוג בפזיזות ובעוינות". לנוכח זאת, נמצא ש"המסוכנות של האסיר מוערכות כיום בקצה הנמוך של הטווח הבינוני", כשהמאבחן הדגיש כי "העליה ברמת המסוכנות מאז אבחון קודם, מעידה דווקא על הליך חיובי" (הקו התחתני אינו במקור).

על יסוד מכלול הנתונים שהובאו בפניה התרשמה הועדה, "כי לאור השינוי שעובר, הופחתה מסוכנותו לטווח הקצר במידת מה, ועל כן לא תתנגד הועדה להוצאתו לחופשה בתנאים מגבילים".

על אף ההמלצה החוזרת והעקבית, מצא המשיב באותה עת שלא לאשר לעותר יציאה לחופשה.

9. ממסמכים מאוחרים יותר נלמד, שבסוף 2018, סמוך לסיום הטיפול הייעודי במחלקת קשת, נפסקה השתתפותו של העותר. הגורם לכך היה, שהעותר הואשם שקיבל מאחותו משקפיים בעת שביקרה אותו ללא אישור, קרי תוך הפרת הכללים החלים עליו כאסיר, ובשל כך הושעה על אתר מכל פעילות במחלקה. העותר לא הכחיש את קבלת המשקפיים אך הבהיר שהיה לו אישור לקבלם, לטענתו, בהמשך התברר שצדק בכך. מן המסמכים עולה, שלאחר האשמה והשעיה הוא "הגיב בתוקפנות". פרטי התגובה לא הובאו בפני, אולם לא נטען שהיא כללה אלימות פיזית או מילולית או שהיא הצריכה הליך משמעותי. החשוב הוא, שתגובתו הובילה לסיום הטיפול ממש לפני השלמתו.

בעניין זה מסרו גורמי המחלקה, ש"אירוע המשקפיים" כשלעצמו, לא בהכרח היה מוביל להדחתו, אולם "תגובתו המתלהמת" והקושי בהתמודדות עם הכעס שהתעורר בו, הם שהובילו להדחה. לאחר ההדחה הגיש העותר תלונה (ואפשר שכמה תלונות) נגד אנשי סגל ובהם מנהלת המחלקה, ובכלל זה בטענה שהטרידה אותו. תלונותיו לא הובילו לנקיטת צעדים כלפי אנשי הסגל ונגנזו בהעדר אשמה.

בעניין זה, טען העותר בפני שהוא לא הודח כפי שנטען אלא ביקש לעזוב, הן בשל האשמת השווא שפגעה בו והן בשל כך שהוטד על ידי מנהלת המחלקה. כאמור, טענתו האחרונה נבדקה, כאמור, ונדחתה.

10. לאחר הפסקת הטיפול הייעודי האמור ועל אף המשבר האמור, המשיך העותר בהתנהגות חיובית ושאף לטיפול. הוא שהה העותר כשנתיים באגף נ"ס של כלא רימונים, ולאחר מכן הועבר לכלא אילון שבו היה בטיפול פסיכולוגי פרטני, אליו הופנה בהתאם להחלטת בית המשפט בעתירה שהגיש. באותה תקופה לא היה מעורב בעבירות משמעת, וכמעט שלא נצבר נגדו מידע מודיעיני שלילי. הידיעות הבודדות שנצברו בעניינו, לא מלמדות על העדר שליטה או על נטיה לאלימות.

11. ב-1.2.22, יותר משלוש שנים לאחר הפסקת הטיפול הייעודי, נערך לעותר אבחון פסיכולוגי נוסף, מקיף ביותר, בידי סג"ד דר' רוברט אפשטיין רע"ן פסיכולוגיה במשיב וכלאי מרב קובץ'. המאבחנים פירטו, בין השאר, שלפי התרשמות הפסיכולוג המטפל, העותר עיבד את האירועים שהובילו להפסקת שהייתו במחלקה הטיפולית וביחס לרצח ולאירועים אלימים מעברו, ונראה שרכש כלים נוספים להתמודדות.

לאחר עיון ודיון מקצועיים ומעמיקים מצאו המאבחנים, כי "מסוכנותו לאלימות עתידית מוערכת כבינונית, בקצה הנמוך של הטווח, עם שיפור בתובנה, כך שכיום מסוכנותו נשענת על גורמי סיכון היסטוריים אותם אין ביכולתו לשנות, ועל גורם סיכון עתידי הקשור בהתמודדות עם מצבי דחק וקונפליקט. מדובר בגורם סיכון אשר דורש ממנו מודעות מתמשכת, יישום תכנים שלמד בטיפול, והתאמת יישומם בהתאם לסביבה (בין אם הסביבה המובנית והמחזיקה של בית הסוהר ובין אם סביבה בעלת אופי דינאמי יותר המאפיינת חופשות)". (הקו התחתני אינו במקור). קרי מסוכנותו נותרה ללא שינוי מאז האבחון הקודם (שעל בסיסו המליצה ועדת אלמ"ב

בינואר 2018 על יציאה לחופשה).

12. ביום 7.3.22 התקיים דיון נוסף בועדת אלמ"ב (מספר 17). לא הובאו בפני בית המשפט סיכומי הדיונים ה-15 וה-16 של הועדה. בדיון נסקר דיון קודם בעניין "אירוע המשקפיים" משנת 2018, שלגביו נטען כי **"הרקע להרחקה הינו אירוע בו אחות האסיר הבריחה לו במסגרת ביקור משקפי ראייה. למרות בקשתו לשוב לטיפול נמצא ע"י מטפלי במסגרת דיון רב מקצועי כי אינו מתאים לשוב בשלב בו היה מצוי."**

הועדה תיארה את השתלבותו של העותר באגף נ"ס ברימונים ובטיפול פסיכולוגי פרטני, ואף נאמר שהעותר עיבד את האירועים שהובילו להפסקת שהייתו במחלקת אלמ"ב. כן נסקר האבחון האמור מפרברואר 2022 ובכלל זה הערכת מסוכנותו כ"**בינונית בטווח הנמוך**".

בסיכום חוות הדעת, קבעה ועדת אלמ"ב כי **"הועדה אינה ממליצה על יציאה לחופשה של הנ"ל בשלב זה, על רקע ההערכה כי קיים פוטנציאל גבוה לסיכון ומסוכנות מצד האסיר כלפי סביבתו."**

כבר עתה אצביע על כך, שבעוד שקביעת ועדת אלמ"ב בדבר "מסוכנות בינונית בטווח הנמוך" נשענת על האבחונים, הרי שלא מצאתי הנמקה עובדתית לטענה המחמירה בדבר "פוטנציאל גבוה לסיכון ולמסוכנות".

13. ביום 27.4.22, נערך דיון בועדת אסירי עולם לחופשה ראשונה. הועדה קיבלה את החומרים שהוזכרו לעיל ובכלל זה את טיעוני האסיר. באשר להפסקת הטיפול הייעודי ב-2018, נאמר שהעותר **"הורחק בשל עבירת משמעת"**. הובאה עמדת היחידה **"ללא חמ"ן שלילי עדכני. יחד עם זאת יש חמ"ן בעברות משמעותיות ולכן לא ניתן לסמוך עליו"**. וכן עמדת המודיעין שפירט את החמ"ן העדכני לפיה **"מבדיקת הלכי רוח עולה כי מדובר באדם שלא ניתן לסמוך עליו כלל אשר נוהג לשקר, לעשות מניפולציות ולהתרברב מול אסירים ואף נוהג להציק להם"**. עמדת משטרת ישראל היתה שהיא אינה ממליצה על חופשה **"בהמשך לחוות דעת אלמ"ב"**.

הובאה עמדת גורמי הטיפול, שתיארו התנהגות חיונית רצופה וקשר מעקבי עם עו"ס, הציגו את עמדת אלמ"ב והוסיפו **"נעשתה פניה לוועדת אלמ"ב לצורך הבהרות בעניין אך טרם התקבל מענה"**. הובאה בפירוט עמדת ועדת אלמ"ב האמורה לעיל מ-7.3.22, וכן האבחון הפסיכולוגי מ-1.2.22.

14. עולה, שעמדות גורמי המקצועי אשר לא המליצו בעת הזו הוצאה לחופשה, נקבעו במידה רבה לאור עמדת ועדת אלמ"ב לעיל.

15. ביום 9.5.22 נדרשה נציבת בתי הסוהר לבקשתו של העותר, והחליטה לקבל את המלצת ועדת אסירי עולם ואת המלצת ועדת אלמ"ב, ולא לאשר את יציאתו של העותר לחופשה.

16. ביוני הוגשה העתירה, והמשיב הגיש כתב תשובה. ביום 27.7.22 התקיים דיון.

טענות הצדדים

17. לוז הטענה של העותר היא שההמלצה שלא לאשר חופשה, מתעלמת מקביעת האבחון בדבר מסוכנות "בינונית בקצה הנמוך של הטווח", אשר גלומה בה גם אפשרות להתמתנות נוספת ולבחינה בתנאים משתנים של חופשה. לפי טענת העותר, אין הסבר מספק לשינוי בהמלצת ועדת אלמ"ב, מהמלצה על יציאה לחופשה ב-2015 וב-2018 להמלצה שלא להתיר יציאה לחופשה ב-2022, כך בפרט לנוכח היציבות בהערכות המסוכנות, שנעו בין "נמוכה" ב-2015, עובר ל"**בקצה הנמוך של הטווח הבינוני**" ב-2018 ועד "**בינונית בקצה נמוך של הטווח**" ב-2018, מהתנהגותו החיונית ומהטיפול הייעודי שעבר כמעט במלואו ומהטיפול הפרטני שעבר לאחר מכן.

לטענת העותר, הטעם היחיד שהוצג לשינוי בעמדת אלמ"ב הוא "אירוע המשקפיים", שאירע באוגוסט 2018. שבמהלכו הגיב למה שבעיניו היה האשמת שווא, שכן היה לו אישור לקבלת המשקפיים. בנסיבות מעין אלו כאשר מפקפקים באמון שניתן לתת בעותר "מותר לבן אדם להתרגש". אין בועדת אלמ"ב התייחסות ממשית להתנהלותו של העותר בשנים שחלפו מאז.

18. ב"כ המשיב הצביע על חומרתה של עבירת הרצח בה הורשע העותר, והצביע על כך שנדרש משנה זהירות ושהמסוכנות הבסיסית ממי שעבר עבירת רצח בהתפרצות זעם אינו חולפת. הוא הצביע על ההדחה מהמסגרת הטיפולית ב-2018, אשר לדבריו הצביעה על "רגרסיה". יחד עם זאת קיבל בהסכמה שהעותר "עשה דרך", והבהיר שיש נכונות לבדוק את החזרת העותר לטיפול, אם אך יבקש זאת. לשאלה מה הוביל את ועדת אלמ"ב לקבוע שיש "פוטנציאל גבוה לסיכון לסביבתו" של העותר, על אף קביעות האבחונים הפסיכולוגיים, לא ניתן מענה של ממש.

19. העותר אמר בדיון, ודבריו לא נסתרו, שהוא נעתר עד היום לכל טיפול אפשרי. שהוא זוכה לאמון בבית הסוהר, ועושה עבודות מחוץ לגדר ללא השגחה. באשר לסיום הטיפול הייעודי, הוא אמר שלמעשה סיים את הטיפול בהצלחה, והאירוע קרה על סף הסיום.

20. בסיום הדיון הצעתי לעותר לקבל את ההצעה ולחזור לטיפול אך הוא השיב בשלילה. לאחר מספר ימים הוא הודיע שיסכים לחזור לטיפול הייעודי, ובלבד שהדבר יעשה באופן מיידי בבחינת "מדלת לדלת". המשיב הודיע שאינו יכול להסכים לכך, שכן יש בכך משום הצבת תנאים וכניסה לנעלי המשיב.

21. התקשיתי לקבל את תשובת המשיב בעניין זה. משהעותר קיבל את המלצת בית המשפט, אפשר היה לצפות מהמשיב לבחון לגופו של עניין, האם יש הסכמה של גורמי הטיפול להחזירו לטיפול ומתי אפשר לעשות כן. תשובה עניינית הייתה מסייעת יותר לקדם את העניין.

על זכותו של אסיר לחופשה

22. יציאה לחופשה אינה זכות קנויה של אסיר, אלא "טובת הנאה הכפופה לשיקול דעתם של הגורמים המקצועיים האמונים על כך בהתאם לתנאים שנקבעו לכך". (רע"ב 6064/19 אמבש נ' שירות בתי הסוהר (2019); רע"ב 4779/17 אבו-צעלוק נ' שב"ס (2020)).

אולם בכך אין לשלול את חשיבותה: "סדרי המשמעת ונהלי החיים בכלא, מעצם טיבם, מחייבים גם מתן הטבות שמטרתן להקל על תנאי חייו של האסיר בכלא, וכן לעודד את תיקונו ולשקמו, בין היתר, על דרך של חיזוק הקשר בינו לבין משפחתו ובדרך של הכשרתו לקראת העולם שמחוץ לכלא, והמרצתו להתנהגות טובה בכלא." (עע"א 6481/03 אל עביד נ' שב"ס (2003) כב' השופט בייניש כתוארה אז).

23. חופשה אינה 'מתנה' או 'חסד'. "גם אם במובן משפטי החופשות הן פריבילגיה, הניתנת על סמך שקלולם של גורמים שונים, עדיין הן מעין 'דרך המלך' לאסיר על פי ציפיות סבירות של אדם - אדם העומד באמות המידה לכך" (רע"ב 5325/07 קדוש נ' שב"ס (2007) כב' השופט רובינשטיין). "משמעות הדברים לידיי היא, כי לעולם המדובר בשיקול דעת רציני ומוקפד, מתוך ראיית מכלול התמונה - ובבני אדם עסקינן, הן כשהמדובר באסיר הן בקרבנות ובחברה). (רע"ב 11159/07 מדינת ישראל נ' אלעמראני (2008), כב' השופט רובינשטיין).

24. לאור דברים אלה, יש לתת משקל לציפיותיו הלגיטימיות של העותר, שמאז 2015 ועד היום, למעט אירוע ההרחקה האמור, עמד בדרך כלל בדרישות שהועמדו ועד 2018 הומלץ לחופשה. בהקשר זה יש משקל לכך,

שאף שציפיתו נכזבה, הוא התמיד במהלכי הטיפול כמובא לעיל, ובאבחונים שנערכו לו, לא היתה אינדיקציה לעליה במסוכנותו.

דין והכרעה

25. ועדת אלמ"ב היא ועדה מקצועית, בין משרדית, המייעצת לגורמי המשיב בכל הקשור לאסירים שעברו עבירות של אלימות במשפחה או שנקשרו לעבירות כאלה במהלך מאסרם. אופן פעולה מוסדרת בפקודת הנציבות 04.54.03 **"אופן עבודתן של ועדות משרדיות ובין משרדיות לעבירות במשפחה"**. זוהי ועדה מקצועית ובעלת מומחיות, שכאמור, לא בנקל יתערב בית המשפט בדרך פעולתה.

26. היקף הביקורת השיפוטית על החלטות המשיב בעניין יציאה לחופשה מצומצמת, והיקפה באשר לגורמים מקצועיים הפועלים מכוח מומחיות מיוחדת, ולענייננו ועדת אלמ"ב, מצומצמת אף יותר. **"מושכלות ראשונים הם כי הערכה מקצועית לגבי מסוכנות אסיר, הנשענת על מכלול נתונים, נתונה לגורם המקצועי הממליץ ולרשות המוסמכת המחליטה. אנו לא נתערב בהחלטה כזו אלא אם התרחשה סטייה בולטת מאמות מידה של שיקול דעת סביר"**. (רע"ב 4581/04 שרקה נ' שירות בתי הסוהר (2004)). (רע"ב 8571/07 מדינת ישראל נ' גמליאל (2008)).

27. עיון בהמלצות הועדה משנים אלו, ובפרט בהחלטתה מיום 7.3.22, מלמד שהעובדה המרכזית לחובתו של העותר היא הרחקתו מהטיפול הייעודי בשל "אירוע המשקפיים" בשנת 2018. בעניין זה אפשר להצביע על קשיים בכל הקשור להצגת התשתית העובדתית ולהנמקה.

ראשית, לא הובאו בהחלטה פרטים באשר ל"אירוע המשקפיים", ובכלל זה באשר למידת חריגותה של התנהגותו של העותר, אשר נטען שהייתה "תוקפנית" ו"מתלהמת". מהתיאור עולה שלא הייתה בה אלימות ולא עילה לדין משמעתי. דווקא לכן יש לבחון את טיבה. נבהיר בעניין זה, שהשאלה אינה האם התנהגות זו הצדיקה את הפסקת הטיפול הייעודי. **השאלה יא האם התנהגותו באירוע מלפני 4 שנים, יכולה להצדיק כיום, ובהתחשב במה שאירע מאז, את ההמלצה שלא להוציאו לחופשה.**

שנית, באותו עניין, אין בהחלטת הועדה דיון בקביעותיו של הפסיכולוג (באבחון מיום 1.2.22) שנושא ההרחקה עלה בטיפול הפסיכולוגי הפרטני, ושהעותר "יעיד" את תכניו ורכש כלים נוספים להתמודדות עם מקרים מעין אלה.

שלישית, אין בהחלטה התייחסות קונקרטית להשפעת חלוף הזמן בעניין זה. הדעת נותנת, שראוי לבחון איך מתנהל אסיר, שבעבר זכה להמלצות לחופשה שלא מומשו במשך כשלוש שנים, וציפיתו נכזבה שוב ושוב, ולאחר מכן במעין "סולמות וחבלים", הוחזר לנקודת תחילה, והמתין במשך כארבע שנים נוספות. האם מהלך זה גרם לפגיעה במוטיבציה החיובית שלו, או שמא הוא הצליח להתמיד בשאיפתו החיובית לטיפול, כפי שעולה מהחומר שהובא בפניו. אפשר לצפות שעניין זה ייבחן ויקבל משקל משמעותי בהחלטת ועדת אלמ"ב.

רביעית, אחד הנושאים המרכזיים הנבחנים ביציאה לחופשה הוא המסוכנות הנובעת מן האסיר. כאן, המקרה עצמו לא הוביל לסיכון ממשי כלשהו. באבחון הפסיכולוגי המעודכן נקבע כמצא מקצועי, שהמסוכנות העולה מן העותר לא גברה, ונותרה **בינונית בקצה הטווח הנמוך**. המאבחן לא מצא עליה ברמת המסוכנות. נתון זה הוזכר בהחלטת ועדת אלמ"ב, אולם נדמה לא זכה למשקל המתאים.

חמישית, בהמלצתה קבעה ועדת אלמ"ב שעולה מן העותר **"פוטנציאל גבוה לסיכון לסביבתו"**. לא מצאתי בחומר שהובא בפני תשתית עובדתית התומכת בקביעה זו, אשר סותרת לכאורה את האבחון הפסיכולוגי בדבר במסוכנות בינונית בקצה הנמוך. לא הובהר מדוע מצאה ועדת אלמ"ב להתייחס דווקא למסוכנות כללית

("לסביבתו") אף שעיקר עניינה הוא במסוכנות בתחום האלימות במשפחה. אין בכך כדי לשלול את סמכותה בעניין זה, אולם הקביעה המחמירה תלויה על בלימה.

28. כאמור לעיל, החלטת ועדת אלמ"ב שימשה כאבן הראשה לעמדת הגורמים המקצועיים האחרים. למעשה, למעט ידיעות מודיעיניות בודדות, שאינן נוגעות בסיכון לאלימות, לא נצברו מאז אירוע ההרחקה נתונים שליליים ביחס לעותר, ונצברו דווקא נתונים חיוביים הן בטיפול הפרטני והן בעצם העובדה שהמשיך להתמיד בהתנהגות חיובית, על אף אירוע, שמנקודת מבטו הרחיק את ה"אור שבקצה המנהרה", ובוודאי גורם תסכול מובן. דווקא לכן, בולטים חסרים אלה בהחלטתה.

29. הערות אלו אינן מלמדות על נפסדותה של המלצת הועדה מדעיקרא. אין בהן כדי ללמד על "סטייה בולטת מאמות מידה של שיקול דעת סביר" (כאמור בפרשת שרקיה לעיל). מנגד, הקשיים המוצגים לעיל אינם מבוטלים. הועדה לא בחנה את מלוא העובדות והטענות שעמדו בפניה, וקביעתה בדבר "פוטנציאל גבוה לסיכון" - שהיא שיקול מרכזי ביציאה לחופשה - נותרה חסרת יסוד מוכח, ועומדת בסתירה לכאורה לאבחון בדבר מסוכנות "בקצה הנמוך של הטווח הבינוני".

גם חלוף הזמן הוא בעל משקל ממש. העותר לא שקט על שמריו ופנה לטיפול פרטני, שתרם לו וחיזק את השינוי באורחותיו שעליו עמדת בראשית הדברים. כך, לא אובחנה כל החמרה במסוכנותו, ונקבע שהוא קיבל כלים נוספים להתמודדות עם מצבי תסכול וקושי.

30. בנסיבות אלו, ולנוכח מרכזיותה של המלצת הועדה בהחלטת הגורמים השונים ובהחלטתה של הנציבה, ראוי שעניינו של העותר יובא בפני ועדת אלמ"ב בשנית, בלב פתוח ובנפש חפצה, במהירות ראויה, כדי שתבחן את העניין על כל רכיביו ורבדיו ויבואו בפניה כל נתון או טענה אשר יש בפי העותר. כך בפרט לנוכח נכונותו של העותר שהובעה לאחר הדיון לשוב לטיפול לפי שיקול הדעת של הגורמים המטפלים.

31. לאור דברים אלה, אני מורה כדלקמן:

א. יש לראות את עמדת העותר שהובאה בפני, כבקשה לשוב לטיפול ייעודי ולבחון אותה לאלתר, וככל שיש מקום במסגרת הטיפול, לאפשר לו לשוב לשלב שייקבע על ידי גורמי הטיפול.

ב. בקשתו של העותר לצאת לחופשה, תשוב ותבחן על ידי ועדת אלמ"ב, בין אם ישוב העותר לטיפול ייעודי בינתיים ובין אם לאו, תוך שתינתן לעותר אפשרות להביא את עמדתו בפניה בדרך שתקבע הועדה, וגם החלטה זו תעמוד לנגד עיניה.

ג. לאחר קבלת ההמלצה, תדון ועדת אסירי עולם בבקשת החופשה כמפורט בפקודת החופשות, ותעביר בזמן סביר את המלצתה לנציבה, לבחינה מחודשת ולהחלטה.

ד. לנוכח החגים הבאים, ישלימו גורמי המשיב את ההליך המפורט לעיל תוך 90 יום מיום פסק הדין.

ניתנה היום, כ"ח אב תשפ"ב, 25 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.